Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Ojoga Andrei
Dosarul nr. 2ac-448/24 (2-23152610-02-2ac-26062024)

D E C I Z I E

9 octombrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Panov Ana
Judecătorii: Malîi Ala și Mămăligă Natalia

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 decembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Top-Vet Distribution” împotriva SRL „S.V.R. Consulting Prim” privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 26 octombrie 2023, avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „S.V.R. Consulting Prim” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În argumentarea acțiunii, avocatul Verebceanu Sergiu a indicat că la 23 iunie 2023 avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution” în temeiul ordinului de plată nr. 2200038376 a transferat mijloace bănești la contul bancar al SRL „S.V.R. Consulting Prim”, în sumă de 47 158 lei în lipsa stabilirii unui raport juridic contractual.

Indică că la 26 iunie 2023, SRL „Top-Vet Distribution” a expediat pârâtei somație, prin care a solicitat, în termen de 3 zile, restituirea sumei de 47 158 lei, cu notificarea că în cazul refuzului de a restitui mijloacele financiare, va fi acționat în judecată cu încasarea forțată a sumei respective, a dobânzilor de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

Consideră că în cazul în care pârâtul a refuzat restituirea mijloacelor bănești, prin prisma art.1979 din Codul civil constituie îmbogățire nejustificată și este obligat față de persoana dezavantajată să restituie îmbogățirea.

Solicită încasarea de la SRL „S.V.R. Consulting Prim” în beneficiul SRL „Top-Vet Distribution” a sumei în mărime de 47 158 lei, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 5 000 lei și a taxei de stat în mărime 1 414,74 lei.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 decembrie 2023 a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Top-Vet Distribution” împotriva SRL „S.V.R. Consulting Prim” privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea apelantei:

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 24 ianuarie 2024 avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 decembrie 2023, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate, cu emiterea unei hotărâri de admitere integrală a acţiunii.

Argumentele apelului:

În motivarea cererii de apel, avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution” a invocat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond.

Relevă că temeiul special solicitat de către reclamant la admiterea acţiunii a fost art.1981 alin. (4) din Codul civil. De asemenea, îmbogăţirea este nejustificată dacă persoana dezavantajată a oferit-o pentru un scop care nu este atins sau în considerarea unei aşteptări care nu s-a realizat.

Remarcă că SRL „S.V.R. Consulting Prim” nu a executat contractul de comercializare a pachetelor de servicii turistice din 23 iunie 2023 în condiţiile solicitate de Artin Radu. A doua zi după încheierea contractului, SRL „S.V.R. Consulting Prim” l-a informat pe Artin Radu, persoană fizică, că în hotelul solicitat iniţial nu poate asigura călătoria, din care considerent a fost solicitată restituirea

mijloacelor băneşti, prin urmare scopul nu a fost atins de către SRL „S.V.R. Consulting Prim”.

A mai precizat că instanţa de judecată a examinat cauza în procedură scrisă, de altfel fără participarea părţilor şi/sau a reprezentanţilor în şedinţă de judecată.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatei cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, nu a fost depusă referință asupra apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depăşeşte 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În acord cu prevederile art. 276^3 Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținînd cont de împrejurările cauzei, nu sunt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune prin încheiere motivată ce poate fi atacată odată cu fondul.

Conform art. 276^4 Cod de procedură civilă, instanţa soluţionează cauza şi adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referinţă, soluţionarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanţei judecătoreşti şi se comunică participanţilor la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi

irevocabile de la pronunțare. Instanţa de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanţilor la proces, prevederile art. 276^3 fiind aplicabile corespunzător.

În temeiul dispozițiilor art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Conform art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Colegiul judiciar, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă constată că, dispoziţiile procedurale invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidate pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84,98).

Astfel, în prezenta cauză, avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL

„S.V.R. Consulting Prim” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra netemeiniciei acțiunii depuse de avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution” împotriva SRL „S.V.R. Consulting Prim” cu privire la încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Colegiul judiciar consideră corectă și legală soluția instanței de fond cu privire la netemeinicia acțiunii depuse de avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution”.

În acord cu art. 9 alin. (1) și alin. (2) lit. a) din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

În corespundere cu art. 16 alin. (1) Codul civil, apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: a) recunoașterea dreptului; b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului și suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui; c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic; d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică; e) impunerea la executarea obligației în natură; f) autoapărare; g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial; h) încasarea dobînzii de întîrziere sau, după caz, a penalității; i) rezoluțiunea sau modificarea contractului; j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică; k) alte căi prevăzute de lege.

Conform art. 1979 din Codul civil, dacă o persoană obţine o îmbogăţire nejustificată (persoană îmbogăţită) care se atribuie la dezavantajul suferit de o altă persoană (persoană dezavantajată), ea este obligată faţă de persoana dezavantajată să restituie îmbogăţirea. Prevederile alin. (1) se aplică doar în conformitate cu dispoziţiile prezentului capitol.

În temeiul art. 1984 din Codul civil, o persoană este îmbogăţită prin majorarea patrimoniului său, folosirea bunurilor altuia, prestarea unui serviciu sau executarea unei lucrări în folosul său. În scopul constatării dacă o persoană a obţinut o îmbogăţire şi a mărimii acesteia nu se ia în considerare dezavantajul pe care persoana îmbogăţită l-a suferit în schimbul îmbogăţirii sau după îmbogăţire.

Iar, articolul 1981 alin. (1) şi (2) din Codul civil statuează că, o îmbogăţire este nejustificată, cu excepţia următoarelor cazuri: a) persoana îmbogăţită este îndreptăţită faţă de persoana dezavantajată să obţină îmbogăţirea în virtutea unui contract sau unui alt act juridic, unei hotărâri judecătoreşti sau unui alt temei legal; sau b) persoana dezavantajată şi-a dat consimţământul în mod liber şi fără eroare de a suferi dezavantajul. Dacă contractul sau un alt act juridic este lovit de nulitate sau este ineficient cu efect retroactiv ori dacă hotărârea judecătorească sau un alt temei de obţinere este nevalabil cu efect retroactiv, persoana îmbogăţită nu este îndreptăţită la îmbogăţire pe baza acestui temei.

Din interpretarea normelor de drept enunțate, este de înțeles că îmbogățirea fără justă cauză presupune de fiecare dată o majorare a patrimoniului dobânditorului din contul patrimoniului prestatorului. Adică, majorarea se poate produce în rezultatul acţiunilor prestatorului, care sunt urmate fie de transmiterea dreptului de proprietate, fie a posesiei şi/sau folosinţei asupra unui bun, fie transmiterea altui drept patrimonial, iar, pentru a fi în prezenţa unui raport juridic de îmbogăţire fără justă cauză este important ca îmbogăţirea să se producă în lipsa unui temei legal sau contractual.

Ţinând cont de prevederile citate şi de circumstanţele cauzei, Colegiul judiciar conchide că prima instanță corect a constatat lipsa temeiurilor de restituire a prestației pretinsă de către SRL „Top-Vet Distribution” prin prezenta acţiune ca îmbogățire fără justă cauză.

Colegiul judiciar indică că atât reclamantul în cererea de chemare în judecată, cât şi în cererea de apel, a indicat că este în prezenţa unei îmbogățiri nejustificate a SRL „S.V.R. Consulting Prim”, invocând că, la 23 iunie 2023, SRL „Top-Vet Distribution” în baza ordinului de plată nr. 2200038376 a transferat mijloace bănești la contul bancar al SRL „S.V.R. Consulting Prim”, în sumă de 47 158 lei, în lipsa stabilirii unui raport juridic contractual.

În acest sens, prima instanță a sublinat faptul că, la 23 iunie 2023, SRL „S.V.R. Consulting Prim”, în calitate de organizator, și Artin Radu, în calitate de călător, au încheiat contractul de comercializare a pachetelor de servicii turistice

nr. 268 pentru țara de destinație Cyprus în perioada 29 iunie 2023 – 06 iulie 2023 (f. d. 25-30). În calitate de beneficiari ai contractului sunt înscriși: Artin Radu, Artin Nicoleta, Artin Celine și Artin Richard, iar prețul contractului este stabilit la suma de 2 345 euro.

Conform punctului 2.3. a contractului menționat, părțile au convenit că prețul va fi plătit după cum urmează: rata I în mărime de 47 158 lei se va achita până la data de 23 iunie 2023 (f.d. 26).

Astfel, în virtutea clauzelor contractuale, la 23 iunie 2023, SRL „S.V.R. Consulting Prim" a emis factura de plată nr. 000000000000224 în mărime de 47 158 lei, pe numele SRL „Top-Vet Distribution", fiind indicată denumirea operațiunii - plata pentru servicii turistice conform contractului nr. 268 din 23 iunie 2023 (f. d. 31).

Prin urmare, Completul de judecată decelează că apelantul incorect interpretează prevederile legale, or la caz suntem în prezenţa excepţiei prevăzute de art. 1981 alin. (1) lit. a) din Codul civil, care stabileşte în mod imperativ că o îmbogăţire este nejustificată, cu excepţia cînd persoana îmbogăţită este îndreptăţită faţă de persoana dezavantajată să obţină îmbogăţirea în virtutea unui contract sau unui alt act juridic, unei hotărâri judecătoreşti.

În aceste circumstanţe, Colegiul judiciar remarcă că, la 26 iunie 2023, pe numele lui Artin Radu, Artin Nicoleta, Artin Celine și Artin Richard a fost emis voucher de călătorie (f. d.33).

Prin urmare, prima instanță corect a concluzionat că izvorul juridic al plății efectuate de reclamant în baza ordinului de plată nr. 22000383376 în mărime de 48 158 lei, reprezintă contractul de comercializare a pachetelor de servicii turistice nr. 268 din 23 iunie 2023 și nu se încadrează în domeniul îmbogățirii nejustificate. Or, contractul de comercializare a pachetelor de servicii turistice nr. 268 din 23 iunie 2023 este un contract de prestări servicii, iar reclamantul/apelant nu a invocat nici un temei sau o pretenție care derivă din acest contract.

Astfel, în virtutea prevederilor art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant.

Așadar, Colegiul conchide că pretențiile formulate de SRL „Top-Vet Distribution" nu pot constitui o îmbogăţire nejustificată, în conformitate cu normele legale aplicabile speţei.

La fel, nu sunt justificate obiecțiile apelantului precum că cauza a fost examinată în procedura cu privire la cererile cu valoare redusă și examinată în lipsa părților, or acțiunea se încadrează în limitele prevederilor part. 276^2 Cod de procedură civilă.

Cu atât mai mult, că desi reprezentantul reclamantului/apelant a recepționat referința pârâtului/intimat, nu a depus obiecții asupra acesteia și nici nu a solicitat de a examina cererea în ședință publică.

Astfel, argumentele invocate de apelantă, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate şi apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susținute de normele de drept material.

Distinct de cele expuse şi având în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate de către prima instanță şi nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a respinge apelul și de a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Verebceanu Sergiu în interesele SRL „Top-Vet Distribution”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 decembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Top-Vet Distribution” împotriva SRL „S.V.R. Consulting Prim” privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia nu se supune recursului, este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Panov Ana

Judecătorii: Malîi Ala

Mămăligă Natalia